

LITERAIR

Deze rubriek wordt verzorgd door de Lappersfort Poets Society, een kring van dichters en dichtersessen die de bezorgdheid voor de aarde in poëzie heeft gegoten. Ze nemen het op voor het Lappersfortbos en alle bedreigde bossen en wouden. Hun stem fluistert zich een weg naar het oor van de wereld. Zie ook www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php

De baard van meester Fratello

Aan de Pelikaanstraat te Antwerpen bevond zich ooit, tussen allerlei handelspannen, een kleuterschool. Het schooltje had maar één lokaal en maar één meester. Het zat op de zolder van een oud appartementengebouw. Tussen de balken en met enkel wat krijt en oude schoolprenten gaf meester Fratello er les aan veertig jongetjes. Hij gaf schoenveterstrikles, zangles, godsdienstles, en zelfs lessen onopvallend neuspeuteren. De jongetjes waren allemaal even groot en hun rattenkopjes wezen meestal netjes dezelfde kant uit. Meester Fratello was een strenge meester, maar elke dag, voor ze weer naar huis gingen, vertelde hij zijn mannen een verhaal. Dan begonnen de zwarte ogen van meester Fratello te glinsteren.

Er was iets geks aan meester Fratello. 's Ochtends kwam zijn imposante kastanjebruine baard tot zijn derde overhemdknoopje. Maar aan het einde van de middag kwam hij wel tot het vijfde. Elke ochtend, als hij in zijn flanellen pyjama zijn bed uit kwam, keek de man in zijn spiegel en nam hij zuchtend een grote schaar ter hand. De plukken dwarrelden neer in de gootsteen. Meester Fratello had een baard die net zo snel groeide als zijn onderbuurvrouw sprak.

Op een dag zaten de kleuters minder netjes in de bankjes dan gewoonlijk. In de krant

had het bericht gestaan dat het vandaag zou gaan stortregenen. Bovendien, schreef de krant, hadden de weerkundigen geen idee wanneer het weer droog zou worden. Bovenaan de trap van het appartementengebouw had meester Fratello een enorme paraplubak neergezet. De jongetjes hadden hun droge plu's daar netjes in gezet, in spanning het samenpakken der wolken afwachting. Zo tegen elf uur in de ochtend begon het eerst venijnig te druppen en al gauw was het onbehouwen aan het gieten. Eindeloos viel het water uit het grimmige wolkendek en stroomde het in stroompjes, nee beken, langs de daken, muren en ramen. De hoofden van de jongetjes wezen hoe langer hoe meer kanten op; de mannen draaiden steeds rond op hun stoeltjes om te zien hoe de fietsers doorweekt raakten en hoe de uitgestalde vruchten begonnen te zwemmen in hun kratten.

Die middag plensde en kletterde de regen maar door. Meester Fratello kon de kinderen niet naar huis laten gaan. De straten stonden vol met water, inmiddels al een meter hoog. Mannen waadden door de stroming, op weg van station naar huis. Aan het einde van de middag was er niemand meer te zien. De mensen in de stad hadden zich angstig binnen verschanst, op hoger gelegen vloerniveaus. Meester Fratello's baard kwam al bij het zesde knoopje.

De jongens mochten blijven slapen, zei meester Fratello, en ze schoven de tafeltjes opzij om spelletjes te doen. De volgende ochtend kwam het water al tot halverwege het ge-

bouw. En de ochtend daarna kwam het eerste water door de vloerplanken van de kleuterschool omhoog. De baard van meester Fratello was gegroeid tot aan zijn knieën. Toen de kinderen die dag alweer drie uur bovenop hun tafeltjes gezeten hadden, viel de hoosbui stil. Het water stond twintig centimeter hoog in het lokaal, en zo bleef het. In het lokaal was het niet langer plezierig vertoeven. Meester Fratello gaf de jongetjes hun spullen en voor alle zekerheid ook hun plu mee, en liet ze op het dak klimmen. Intussen was het weer best aangenaam geworden.

Het was bijzonder stil. Het uitzicht was leeg. Ze leken wel in zee te staan. Het dak van de zolder was het hoogste in de wijde omgeving. Zo nu en dan dreef er iets voorbij: een deur, een boek, een kam. De plu's deden dienst als windscherm. Meester Fratello vertelde het ene na het andere verhaal om de jongens zoet te houden. Zijn baard werd echter nogal zwaar, en meester Fratello kreeg ernstige last van zijn nek. Zo ernstig zelfs, dat hij steeds minder in de stemming was om verhalen te verzinnen.

Gelukkig dreef op de zevende dag een schaar voorbij. Eén jongetje kon er net bij en viste de schaar uit het water. Meester Fratello knipte zijn baard, gooide bevrijd de vracht overboord, en kon weer vertellen. Na enkele maanden op het dak gezeten te hebben, begon het kouder te worden. Niet dat er van seizoenen veel te merken was, maar het werd tijd voor de herfst.

Ze maakten zich zorgen: hoe gingen ze zich wapenen tegen de kou? Toen kreeg Nowak, een van de jongetjes, een plan. Nowak zei tegen de meester dat hij zijn baard weer moest laten staan. Was die een paar meter gegroeid, dan mocht het haar er af. Nowak verzamelde de vracht en spon de baardharen met zijn vingers tot dikke strengen wol. Hij had van zijn oma leren breien. Twee baleinen uit een stukke paraplu deden dienst als naalden. Hij breide en breide en maakte voor iedereen die het koud had truien en dekens en sokken. Als iemand zijn broek was versleten, breide Nowak een nieuwe.

Te eten was er genoeg. Alles wat de jongens

bedachten, dreef voorbij: lamsbrochetten, aardbeienjam, Amsterdamse uien, speculaas... honger hoefde er niet geleden te worden. Het water wilde ondertussen niet zakken. Het bleef gewoon staan zoals het stond: dertig meter hoger dan het daarvoor ooit had gestaan. Daardoor raakte het appartementengebouw langzaam compleet doorweekt en werd het zolderdak slap. Het werd zo verraderlijk op het dak dat Nowak uiteindelijk een nieuw lokaal breide. Wat werd uitgebreid tot een compleet huis, met slaapkamers, wenteltrappen en hangmatten. Het huis werd stevig vastgeknoopt aan de verhalen van meester Fratello. Dat was ook wel nodig; het oude dak kon elk moment onder het wateropperolak verdwijnen.

Nowak leerde de andere jongens ook de kunst van het breien. Dat was noodzakelijk; hun hele leven was er immers van afhankelijk geworden. Het waren vlijtige jongens met veel fantasie. Ze breiden straten, pleintjes met waterputten, marktstraten en zelfs tuinen met rozenstruiken.

Zo ontstond een nieuwe wereld, gebreid van baardharen en hangend aan verhalen die zweefden boven het water. Meester Fratello's jongens werden meester Fratello's mannen. Soms zongen de mannen. Soms dachten ze aan vroeger. Soms maakten ze taart met aardbeienjam en Amsterdamse uien. Soms gingen ze naar het theater om naar nieuwe verhalen van de oude meester Fratello te luisteren, en dan peuterden ze in het donker onopvallend in hun neus.

Annemarie Estor

Annemarie Estor (1973, wonend in Antwerpen) publiceerde in 2010 de dichtbundel *Vuurdoorn me*, die werd bekroond met de Herman de Coninckprijs 2011 voor het beste debuut. Onlangs werd dit 'knallend taalvuurwerk' opgevolgd door *De oksels van de bok*, een verhaal over de verhouding tussen een vrouw en een sater, 'een koortsdroom, voortgestuwd door een hels verlangen'.